

MAKTABGACHA TA'LIM TASHKILOTLARIDA KOMPYUTER SAVODXONLIK FAOLIYATINI TASHKIL ETISH USULLARI

Suvanova Nodirabegim Sadir qizi

Navoiy davlat pedagogika instituti, Maktabgacha ta'lim kafedrası o'qituvchisi

Anotatsiya:

Ushbu maqolada maktabgacha ta'lim tashkilotida ta'lim-tarbiya jarayonida kompyuter texnologiyalaridan to'g'ri foydalana olish, kompyuter texnologiyalarning bolalar uchun ahamiyati hamda ta'lim jarayonida kompyuterdan unumli foydalana olish madaniyatini shakllantirish haqida ma'lumotlar yoritilgan.

Kalit so'zlar: Maktabgacha ta'lim, axborot, madaniyat, ta'lim-tarbiya jarayoni, bolalar uchun kompyuter texnologiyalar, maktabgacha ta'lim tashkilotlarida multimedia vositalari.

Аннотация: В данной статье как правильно использовать компьютерные технологии в образовательном процессе, значение компьютерных технологий для детей и формирование культуры эффективного использования информации в образовательном процессе, использование мультимедийных средств, а теперь взаимодействие информации о детях освещается более широко.

Ключевые слова: дошкольное образование, информация, культура, образовательный процесс, компьютерные технологии для детей, мультимедийные средства в дошкольных образовательных организациях.

Annotation: In this article, one of the most relevant topics of today is the ability to use computer technologies correctly in the educational process, the importance of computer technologies for children and the formation of a culture of effective use of information in the educational process, the use of multimedia tools. and now the interaction of information on children is covered more widely.

Key words: preschool education, information, culture, educational process, computer technologies for children, multimedia tools in preschool educational organizations.

Ta'lim tizimi eng jadal rivojlanayotgan tizimlardan biridir, chunki axborot jamiyat, yangi ma'lumotli odamlarni talab qiladi. So'nggi yillarda shaxsiy kompyuterlarning shaxsiy egalari tobora ko'payib bormoqda va ko'plab oilalar kompyuter dasturlaridan nafaqat o'z kasbiy ishlarida, balki o'z farzandlarini o'qitish uchun ham foydalanmoqdalar. Bolalar uchun ko'plab qiziqarli va foydali o'quv va o'quv kompyuter o'yinlari, ularni maktabgacha ta'lim tashkilotlarida qo'llash usullari ishlab chiqilgan. Axborot jamiyatida hayotga psixologik

tayyorlik, boshlang'ich kompyuter savodxonligi, faoliyat muammolarini hal qilish vositasi sifatida shaxsiy kompyuterdan foydalanish madaniyati endi kasbidan qat'i nazar, har bir inson uchun zarur bo'lib qolmoqda. Bularning barchasi maktabgacha ta'lim uchun sifat jihatidan yangi talablarni qo'yadi - uzluksiz ta'limning birinchi bo'g'ini, uning asosiy vazifalaridan biri bola shaxsiyatining boyitilgan rivojlanish potentsialini yaratishdir. Bunday yangilanishning muhim sharti yangi axborot texnologiyalaridan internetdan foydalanishdir. Internetdan maktabgacha ta'limda an'anaviy ta'lim vositalari bilan organik ravishda birgalikda hayotga maktabgacha bolalik davrida kirib keladi, ta'lim sifatini oshiradi, bolaning ijodiy shaxs sifatida rivojlanishiga hissa qo'shadi. Har bir inson uzluksiz ta'lim jarayonida nafaqat an'anaviy, balki o'z faoliyatini amalga oshirishning eng yangi vositalarini ham o'zlashtirishi kerak.

Ta'limda kompyuter savodxonligini o'zlashtirish jarayoni inson omilini hisobga olishni talab qiladi. Axir, erta bolalik nafaqat inson iste'dodining manbai, balki ruhiy zaiflik, aqliy zaiflik davri hamdir. Shuning uchun maktabgacha yoshdagi bolalar hayotiga yangi narsalarni kiritish har doim juda ehtiyotkorlik bilan amalga oshirilishi kerak "Yordam bering, lekin zarar qilmang!" Kompyuterni bolalar ta'limiga kiritish orqali amal qilish kerak bo'lgan printsipl. Bugungi kunda zamonaviy didaktikada kompyuter ikki tomonlama ko'rib chiqilganligi juda dolzarbdir: O'qitish vositasi va o'rganish ob'ekti sifatida. Ko'pincha ular birinchi yo'nalish bilan cheklanadi: kompyuter turli xil o'yin va o'quv dasturlarini o'qitish vositasi sifatida ishlatiladi. Biroq, kompyuter mutlaqo yangi texnik qurilma sifatida, agar ikkala yo'nalish ham hisobga olinsa, bolaning rivojlanishiga to'liq ta'sir ko'rsatishi mumkin. Keyin kompyuter atrofdagi voqelikni bilish vositasiga aylanadi. Kompyuter o'rganish ob'ekti sifatida bolani maktabga tayyorlash sohasidagi chegaralarni kengaytiradi. Unga kerak bo'lgan bilim va ko'nikmalar doirasi faqat kompyuterdan intellektual faoliyat vositasi sifatida foydalanish zarurati bilan belgilanadi (maktabgacha yoshdagi bolaning rivojlanish darajasiga mos keladi).

Darhaqiqat, bugungi kunda mamlakatimizda ta'lim tizimida axborot texnologiyalaridan foydalanish, ta'lim-tarbiya samaradorligini oshirishda ijobiy ta'sir ko'rsatadi. Buni quyidagi misollarda ham ko'rishimiz mumkin:

- bolalar, pedagoglar, ilmiy xodimlar jahonning salmoqli ilmiy, metodik adabiyotlardan foydalanilgan vidioroliklarni ko'rish imkoniyatlariga ega bo'ladilar;
- uzoq masofada joylashgan maktabgacha ta'lim tashkiloti xodimlari bilan metodika, tajriba almashish imkoniyatiga ega bo'ladilar;
- turli mavzularda videokonferensiyalarni maktabgacha ta'lim tashkilotining o'zida tashkil etish imkoniyatlariga ega bo'ladilar;
- pedagoglar ochiq mashg'ulotlarda va kunlik pedagogik faoliyatlarida, kengroq foydalanadilar;
- masofaviy ta'lim, axborotlar almashinish va yana bir qancha imkoniyatlarga ega bo'ladilar.

Shuni ta'kidlash mumkinki, maktabgacha ta'lim tashkilotida zamonaviy axborot texnologiyalardan foydalanish uni amalda doimiy tatbiq etish pedagog va bolalar o'rtasidagi

faoliyat jarayonini zamonaviy innovatsion metodlardan foydalanishda keng imkoniyatlar yaratadi.

Hozirgi kunda maktabgacha ta'lim tashkilotlarida kompyuterdan foydalanishda quyiladigan talablar.

- ✓ maktabga tayyorlov guruhlarida mashg'ulotlarida multimedia texnologiyasidan foydalanishning metodik ta'minoti;
- ✓ maktabga tayyorlov guruhlarida tarbiyalanuvchilarining kompyuter savodxonligini shakllantirish metodikasi;
- ✓ maktabgacha ta'lim tashkilotlarining maktabga tayyorlov guruhlarida mashg'ulotlarida jarayonida ta'limiy va rivojlantiruvchi o'yinlarning kompyuter dasturlari va ulardan foydalanish metodikasi;
- ✓ maktabgacha ta'lim tashkilotlarida multimedia va axborot texnologiyasidan foydalanish bo'yicha mashg'ulot ishlanmalarini o'z ichiga olgan o'quv-uslubiy qo'llanma;
- ✓ maktabgacha ta'lim tashkilotlarining mashg'ulotlar jarayoniga mo'ljallangan multimedia vositalari.

Kompyuter bilan tanishish va kompyuter texnologiyalarini o'zlashtirish uchun vazifalar:

- ❖ Bolalarni axborot madaniyati dunyosi bilan tanishtirish, informatika g'oyalarini o'zlashtirishga tayyorlash.
- ❖ Shaxsiy kompyuter bilan ishlash ko'nikmalarini shakllantirish (Paint, Microsoft Word, PowerPoint).
- ❖ media pleer interfeysi, kompyuter animatsiyasining asosiy tamoyillari bilan tanishish).
- ❖ Bolalarni ma'lumot oqimining ma'noli bo'g'inlarida yo'naltirishni o'rgatish, ulardan mantiqiy zanjir qurish, xulosalar chiqarish, mustaqil talqin qilish.
- ❖ Rang va fazoviy idrokni o'rgatadi.
- ❖ Reaksiya tezligini rivojlantadi.
- ❖ Lug'atini to'ldiradi.

Mantiqiy fikrlashni, muloqot qobiliyatlarini, vosita qobiliyatlarini rivojlanti.

Kuzatishlar shuni ko'satadiki, 80-90 % bolalar kompyuter o'yinlarini o'ynashga qiziqishar ekan. Bundan dalolat beradiki, yosh bolalarni qiziqishlariga qarab turli xildagi o'yinlar, mashg'ulotlar, rangli tas'virdagi chizmalarni ko'rsatish orqali ularning dunyoqarashini, axloqiy madaniyatini shakllantirish mumkin ekan. Ushbu maqolada mazkur masalalarga oydinlik kiritildi va uning nazariy jihatlarini yoritishga harakat qilindi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Abduqodirov A.A., Begmatova N. Maktabgacha ta'lim muassasalarida multimedia texnologiyasidan foydalanish: muammolar va yechimlar // Maktabgacha ta'limda yangi pedagogik va axborot texnologiyalarini tatbiq etishning dolzarb masalalari. Respublika ilmiy-amaliy konferensiya materiallari. – Qarshi, 2010. – B. 15-17.

2. Begmatova N.X. Maktabgacha ta'lim muassasalarida multimedial kompyuter texnologiyasidan foydalanishning samarasi // Uzluksiz ta'lim sifat va samaradorligini oshirishning nazariy-uslubiy muammolari. Respublika ilmiy konferensiya materiallari. – Samarqand, 2011. 213-215-b.

3. Sulaymonova N. O'quv jarayoni samaradorligiga erishishda innovatsion texnologiyalarning o'rni (Maktabgacha va boshlang'ich ta'limning dolzarb masalalari muammo, yechimlar va rivojlanish istiqbollari. Xalqaro ilmiy-amaliy anjuman) II-qism 11-iyun 2020yil.

4. Джураева Б.Р., Тожибоева Х.М., Назирова Г.М. Мактабгача таълим ёшидаги болаларга таълим-тарбия беришнинг замонавий тенденциялари. Т.2015 yil [63 б.]

5. Ишмухамедов Р.Ж. Тарбияда инновацион технологиялар. -Т.: Фан, 2010. [96-98 б.]

6. Рахимов О.Д., Турғунов О.М., Мустафаев Қ.О., Рўзиев Х.Ж. Замонавий таълим технологиялари. Т.: 2012 [7-9 б.]

7. <https://uz.wikidea.ru>

